

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8924/2023
22.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из села ..., чији је пуномоћник Снежана Милтеновић, адвокат у ..., против туженог Града Ниша, кога заступа Градски правобранилац Града Ниша, ради накнаде за одузето земљиште, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу 8Гж 1723/2022 од 12.12.2022. године, у седници већа одржаној 22.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Нишу 8Гж 1723/2022 од 12.12.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Нишу 8Гж 1723/2022 од 12.12.2022. године и пресуда Основног суда у Нишу 3П 5359/21 од 03.02.2022. године и предмет се **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Нишу је донео пресуду 3П 5359/21 дана 03.02.2022. године којом је обавезао туженог Град Ниш да тужиоцу АА из ... на име фактичко заузетог удела на парцели к.п. бр. .. КО ..., уписаној у ЛН бр. .. КО ..., за укупно заузети део од 60м² исплати износ од 211.560,00 динара са каматом по Закону о затезној камати почев од 03.02.2022. године до исплате и износ од 73.060,00 динара на име трошкова парничног поступка са каматом по Закону о затезној камати почев од извршности пресуде до исплате.

Одлучујући о жалби туженог Виши суд у Нишу је донео пресуду 8Гж 1723/2022 дана 12.12.2022. године којом је одбио жалбу као неосновану и потврдио пресуду Основног суда у Нишу 3П 5359/21 од 03.02.2022. године.

Против правноснажне другостепене пресуде тужени је изјавио благовремену посебну ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Одредбама члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23-др. закон) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности те ревизије одлучује Врховни суд у већу од пет судија.

Врховни суд је испитао разлоге истакнуте у посебној ревизији и одлучио да дозволи посебну ревизију ради уједначавања судске праксе, те је решио као у првом ставу изреке овог решења.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија основана, јер је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Према утврђеном чињеничном стању на основу ког је донета побијана пресуда, у поступку израде Катастра непокретности формирана је катастарска парцела број .. КО ..., уписана у ЛН бр. .. КО ..., на коју се односи тужбени захтев. Парцела је настала спајањем већег броја других парцела, међу којима је и к.п. бр. .. од 60 м² чији је власник био тужилац. Према стању у списима предмета, по садржини Уверења Републичког геодетског завода од 09.12.2020. године, 2008. године је у поступку израде Катастра непокретности за КО ... формирана катастарска парцела .. КО ... спајањем више парцела, међу којима и дела к.п. .. од 60 м² АА из У Катастру непокретности је парцела .. уписана у Лист непокретности .. КО ... са површином од 4.951 м² као земљиште у грађевинском подручју, по култури земљиште под зградом и другим објектом, са већим бројем сувласника, физичких лица као носилаца приватне својине, Градом Нишом као носиоцем јавне својине и Републиком Србијом као носиоцем државне својине. Међу уписаним титуларима права својине на тој непокретности није тужилац. За податке о зградама и другим грађевинским објектима уписано је да је на парцели Улица ..., изграђена без одобрења за градњу. Утврђено је да је припојени део од 60 м² к.п. бр. .. асфалтиран у средишњем делу у површини од 37 м², а источни и западни део у површини од 23 м² је земљани део улице.

Нижестепени судови су закључили да је тужени пропустио да изврши експропријацију парцеле тужиоца која је ушла у састав к.п. бр. .. КО ... у површини од 60 м², а заузео је ту парцелу изградњом пута, и да је у обавези да накнади тужиоцу вредност заузетог дела, позивом на одредбе члана 58. став 1. и 2. Устава Републике Србије, члана 1. Протокола 1 уз Европску Конвенцију за заштиту људских права и основних слобода, која је ратификована Законом о ратификацији исте Конвенције, те одредаба члана 185. став 3. Закона о облигационим односима, јер је тужени без спроведеног поступка експропријације изгубио власништво на својој парцели.

Другостепени суд је сматрао да је првостепени суд дао потпуне и јасне разлоге према којима тужилац није уписан као власник на к.п. бр. .. КО ..., али да је његова парцела без поступка експропријације изузета из његовог власништва и припојена к.п. бр. .. КО ... на којој тужилац нема право својине. Али, образлаже да се тужбеним захтевом не тражи утврђење да је извршено заузеће к.п. бр. ... КО ..., у ком случају би био тачан навод туженог да је изрека у супротности са изведеним доказима, јер заиста тужиоцу није заузет

удео у к.п. бр. .. КО ..., будући да он нема удела на овој парцели, већ се тужбеним захтевом тражи исплата накнаде због фактичке експропријације, те сматра да тужбени захтев треба тумачити у смислу заузетог удела ради формирања к.п. бр. .. КО

Ревизијски суд оцењује да утврђене чињенице нису довољне за правилну примену материјалног права и одлуку о основаности тужбеног захтева.

Тужбеним захтевом тужилац тражи да се тужени обавезе да тужиоцу исплати накнаду за фактички заузети удео тужиоца на парцели к.п. бр. .. КО ..., у реалном делу од 60 м².

Утврђено је да тужилац према стању уписа у Катастру непокретности нема својински удео на парцели к.п. бр. .. КО Тужилац није могао изгубити својинска права на земљишту препарцелацијом, припајањем дела парцеле бр. .. новоформираној парцели Због тога се не може прихватити да је утврђено да је тужиоцу који је био власник парцеле бр. .. у време 2008. године, престало право својине фактичком експропријацијом, претварањем дела те парцеле у површини од 60 м² у улицу, сада на катастарској парцели бр. .. КО Судови нису расправили ко је био власник дела парцеле, ранији број .., а сада .. КО ... у површини од 60 м² када је парцела бр. .. КО ... претворена у улицу, дакле у јавну својину. Због тога се не може закључити да је претварањем парцеле у улицу повређено право тужиоца на мирно уживање имовине, реалног дела парцеле ..., односно удела у парцели бр. .. КО ... фактичком експропријацијом. Накнада за фактички експроприсану имовину може припасти само оном власнику коме је та имовина експроприсана, односно фактички преведена у јавну својину. За сада није утврђено да је то у конкретном случају тужилац. Није утврђено ни да је тужиоцу престало право својине на 60 м² парцеле бр. .. фактичком експропријацијом, ни да му је престао удео у својини на парцели бр. .. КО ... фактичком експропријацијом, односно претварањем парцеле у улицу. Утврђено је само да је тужилац 1980. године био власник дела парцеле од кога је формирана предметна парцела, што није довољно за закључак о основаности тужбеног захтева.

Због изнетог је укинута другостепена и првостепена пресуда и предмет је враћен првостепеном суду на поновно суђење по одредби члана 416. став 2. Закона о парничном поступку ради расправљања битне чињенице на које је напред указано од значаја за право тужиоца за накнаду због фактички експроприсане непокретности на коју се односи тужбени захтев.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**